

Panorpa communis. Ik las het artikel over de Mecoptera (speciaal Boreus) in „D. L. N.” en deel hieronder iets uit de levenswijze van *Panorpa communis* mede, dat den schrijver niet bekend schijnt te zijn; ik hoorde het van Prof. Mercier te Caen (Normandië) op zijn college in de zoölogie aan de Universiteit aldaar. — Alhoewel het voedsel bij beide geslachten van dezelfde aard is, heeft het ♂ twee paar zeer lange, het ♀ slechts rudimentaire speekselklieren. Dat die van het eerste zoo goed ontwikkeld zijn, staat in verband met het geslachtsleven; het ♀ laat zich n.l., zonder meer, niet gemakkelijk voor sexueele doeleinden naderen en het ♂ heeft het aan het product van zijn speekselklieren te danken, dat het desniettemin er toch zonder veel moeite in slaagt, de copulatie tot stand te brengen. Het deponeert n.l. in de nabijheid van het ♀, b.v. op een blad, een druppel van zijn speeksel, dat spoedig coaguleert en dan op een parel gelijkt. Het ♀ snelt op de aangeboden lekkernij toe en het ♂ maakt van de gelegenheid gebruik, om het met het tangetje aan zijn achterlijf te grijpen. Als het ♀ ongeduldig wordt, voordat het ♂ klaar is, zet dit laatste een tweede speekseldruppel af.

Ljouwert 17 Nov. 1931.

GERLOF KALMA.

Late Kookboek. Mevrouw E. Schuurings-Soldau te Wezep (Veluwe) zond ons een deel van een veerenkrans van een jongen kookboek, gevonden 9 October '31. De veeren zijn volkomen gaaf. Het sterfgeval was dus nog niet van langen datum, dus het was stellig wel een October-kookboek.

T.

Dwergmeeuw in Brabant. De volgende vogelwaarnemingen zullen U zonder twijfel interesseeren: 8 Nov. '31 zagen we (Bouwe Jansen, Scholten en onderget.) boven de „IJzeren Man”, een plasje aan den rand van Eindhoven, een meeuw met een zwarten band over de vleugels, die bij nadere observatie een dwergmeeuw bleek te zijn. De band was op den achterrug bijna verbonden, zoodat verwarring met drieteenmeeuw uitgesloten is. De snavel was zwart, boven 't oog een donker vlekje, pooten vleeschkleurig-bruin, onderzijde wit, dus een juv. exempl. in winterkleed. Het „watertreden” dat typeerend is voor de soort (De Lev. Nat. Maart 1927) zagen we zeer vaak. We zagen de vogel 9, 10, 11 en 12 Nov. steeds nog op dezelfde plaats, 14 Nov. was hij verdwenen. Is U van deze soort reeds een waarneming bekend zoo diep het binnenland in? Wij vonden het nogal bijzonder.

Verder zag Jansen op 11 Nov. 1 pestvogel op een afgesloten pleintje midden in de stad zich te goed doen aan bessen. De vogel bleef daar tot 14 Nov. Meerdere exemplaren zagen we niet, ondanks het afzoeken van de vele „bessentuintjes”. Zijn er reeds meerdere pestvogels gesignaleerd?

Eindhoven, 17 Nov. '31.

P. BRAKMAN.

Pestvogels. Hieronder volgen weer eenige berichten over pestvogels. Er zijn er toch wel meer dan in „gewone” jaren. Let vooral op de struiken met roode vruchten: rozen, Cotoneaster, Geldersche roos, hulst. De Pestvogels broeden in de bosschen benoorden den Poolcirkel. Hun broedgebied is niet bijzonder groot en er zijn dus niet zoo heel veel pestvogels op de wereld. Alleen wanneer ze een bijzonder goed broedjaar achter den rug hebben, of wanneer Noord-Europa dik onder de sneeuw ligt, krijgen wij een goede kans, om die prachtige vogels hier te zien. Let er eens op, of ge er ook ziet met roode lakpuntjes aan de staartveeren.

Wij zagen 6 à 7 vreemde vogels. Ze waren groter dan een musch en kleiner dan een lijster, groote kuif, heldere kleuren in de vleugels. Ze streken neer in een appelboom deden zich te goed aan een paar appeltjes, die nog in den top hingen. Vlogen spoedig verder in Zuidelijke richting.

Groningen, 6 Dec. '31.

A. VAN HOUTEN.

We zagen in ons tuintje in meidoornhaag en wilde rozenstruik, pikkende aan de bottels een pestvogel.

Haarlem, 6 Dec. '31.

W. C. BAKKER.

Rietblaren en een „ezelsbeet”. De blaren van het riet (*Phragmites communis*) vertoonen op ongeveer een vierde der lengte van den voet op de onderzijde drie rondachtige indeuken en daar tegenover even zooveel uitstulpingen.

In Westerwolde (provincie Groningen) heerscht het volksgeloof, dat deze oorspronkelijk ontstaan zijn door den beet van een ezel, waarop Jezus reed.

Zou men in dit tijdschrift willen mededeelen, of dat geloof ook elders bestaat?

Winschoten.

W. W. SCHIPPER.

Kauw en Paddestoel. Dat een Kauw zoowel dierlijk als plantaardig voedsel gebruikt is algemeen bekend. Maar dat de Ka, zooals we 'm hier noemen ook een liefhebber van paddestoelen is zal wel niet ieder weten, tenminste ik heb dit nooit gezien of ergens gelezen.

Vrijdag 23 Oct. j.l. nam ik een Kauwtje waar, dat zich vergastte aan een Zadelzwam (*Polyporus squamosus*) en hiervan ook een behoorlijke portie naar binnen werkte.

Misschien is 't niet eens 't vermelden waard, doch baat het niet, 't schaaft evenmin.

Sexbierum, 26 Oct. '31.

RIJKEL TEN KATE.

Geelgorzentragedie. In het Juli-nummer werd onder „Vogeldrama” verteld van een wezel die het nest van een zwartkopmees plunderde. Een soortgelijk geval, merkwaardig genoeg op denzelfden datum, beleefde ik bij de oude Koedood.

Den geheelen morgen had ik gegrasduind tusschen de rijke moerasflora van dit aardige rietlandje. Uit alle richtingen klonk het „karre” en „orre” van groote en kleine karakiet, de rietgors telde aan één stuk door in het topje van een rietstengel, de rietzanger liet zich niet van de wijs brengen door de schrille fluitkreet van het langsschommelende stocmtramshiertje, en deed onvermoed zijn melodieuze liedje wegsnipperen over het bloeiende watervlak.

De zon stond pal in 't zuiden, tusschen de kreupelboschjes trilde de warme lucht en een zekere loomheid begon op alles beslag te leggen. Ik liet me neervallen in het lange gras, onder een rij hooge, slanke wilgen, en verlustigde mij in den aanblik van een boomgaard met een weelde van rose appelbloesems. De koekoeken, die telkens heen en weer jakkerden met felle schreeuwgeluiden, zaten nu, drie in getal, een paar boomen verder in het jonge bladgroen verscholen. Hun roep, die me tot dusver steeds vergezelde was verstomd. Opeens een geritsel boven me, en mijn vriend geelgors maakte zijn opwachting met een snavel vol insectenlekkers. Dit deed mijn activiteit meteen weer toenemen, en met den kijker in stelling afwachten, waar dit bezorgd zou worden.

Even geduld en hij liet zich vallen in de hooge vegetatie langs den slootkant. Na korten tijd kwam hij weer tevoorschijn en vloog naar een appelboom.

Met het horloge in de hand wachtte ik af. Vijf minuten verliepen, en hij zat weer op hetzelfde wilgentakje met de noodige insecten. Twee minuten, en de slootkant had hem opgeslokt. Voorzichtig sloop ik dichterbij, en verborgen achter een witte haag van fluitekruid, zag ik hem van een paaltje op een rietstengel, en als een muis tusschen het gras wegglijpen.

Verscheidene malen herhaalde zich de kringloop appelboom, wilgentakje, paaltje, rietstengel en verdwijning, in vijf tot zeven minuten. Totdat ook het vrouwtje uit de lucht kwam vallen en beiden op het paaltje zaten. Zij ging eerst naar beneden, zonder tusschenlanding, kwam vlug terug, en toen was het de beurt van manlief om zijn buit af te leveren. Samen vlogen ze heen, nu naar een ander gedeelte van den boomgaard.

Na vijf minuten kwam het geelkopje alleen terug, ineens op het paaltje, waar hij twee minuten pauzeerde, alvorens via rietstengel langs den slootkant weg te duiken.

Toen hij weer op jacht ging, in dezelfde richting van de vorige reis, nam ik de gelegenheid waar, om nog iets dichterbij te komen. In een kuiltje, halverwege de sloothelling lag een stevig gevlochten nestje, met vier jongen. Het waren net grijs-blauwige beursjes, van binnen rood gevoerd, met gele sluiting.

De bekjes gingen telkens even dicht en dan weer wijd open. Even gekeken naar dit heerlijke tafereeltje en dan weer gauw terug. Ditmaal verliepen er bijna tien minuten eer het mannetje op het paaltje verscheen.

In stille genieting bleef ik zoo eenigen tijd dit af- en aanvliegen der ouden volgen. Plotseling gebeurde er echter iets, dat dit vogelhuishouden wreed verstoorde. Samen zaten ze weer op het paaltje, het vrouwtje wickte naar het nest, doch op 't zelfde moment fladderde ze angstig kwetterend boven de sloot. Dat moest een oorzaak hebben, en ik ging eens poolshoogte nemen. De schrik sloeg me om het hart bij wat zich hier afspeelde.

Een wezel was bezig zijn moorddadig werk te verrichten. Z'n flijmscherpe tanden had hij in één der jongen gezet; een bruine schim flitste weg, en verloor zich in de dichte begroeiing langs den slootkant.

Het eerst zoo vredige plekje bood nu een troosteloze wanorde. Eén der jongen lag verminkt in de sloot, twee als vormeloze hoopjes tusschen de ruïne van het nest, de vierde was verdwenen.

Op het paaltje zat nog steeds het mannetje met zijn bekje vol voedsel voor de jongen.

Wel had ik nu de zekerheid, dat ook dit roofdier tot de fauna van de Koedood gerekend kon worden, doch de lust tot verder waarnemen ontbrak me dien dag.

Rotterdam.

C. BEUKELMAN.

De Musschenstaartziekte. Het heeft dit jaar al enkele malen mijn verwondering gewekt, telkens musschen te ontmoeten, nagenoeg zonder staart. In het park eenmaal drie bij elkaar, en in de stad kom ik ook nog al eens zoo'n exemplaar tegen. Nu ik iets las over de ziekte der Londensche musschen, die zich kenmerkt in het verdwijnen van den staart, lijkt het me niet onwaarschijnlijk, dat we in onze stad met dezelfde ziekte te doen hebben, reden waarom ik U van deze gevallen in kennis stel.

Rotterdam, 20 October 1931.

C. BEUKELMAN.